

MAA- JA METSÄTALOUSVALIOKUNNAN MIETINTÖ 2/2000 vp

Hallituksen esitys laiksi kiinteistörekisterilain muuttamisesta ja eräksi siihen liittyviksi laeik- si

JOHDANTO

Vireilletulo

Eduskunta on 30 päivänä marraskuuta 1999 lähettänyt maa- ja metsätalousvaliokuntaan valmistelevasti käsiteltäväksi hallituksen esityksen laiksi kiinteistörekisterilain muuttamisesta ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi (HE 159/1999 vp).

Asiantuntijat

Valiokunnassa ovat olleet kuultavina

- maanmittausneuvos Raimo Vajavaara, maa- ja metsätalousministeriö
- pääjohtaja Pauli Karvinen, Maanmittauslaitos
- maankäyttöinsinööri Tom Granström, Suomen Kuntaliitto
- päälakimies Risto Airikkala, Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto.

Lisäksi oikeusministeriö ja Svenska Lantbruksproducenternas Centralförbund ovat antaneet kirjalliset asiantuntijalausunnot.

HALLITUKSEN ESITYS

Esityksen tarkoituksena on parantaa kiinteistörekisteriin merkittävien tietojen ja kiinteistöjärjestelmän luotettavuutta ja ajantasaisuutta. Voimassa olevaa kiinteistörekisterilakia ehdotetaan muutettavaksi siten, että kiinteistörekisteriä koskevat säännökset laajenisivat kattamaan myös kiinteistörekisterikartan.

Esityksessä ehdotetaan myös eräiden merkityksensä menettäneiden rasiteoikeuksien lakauttamista erillisellä lailla, jotta kiinteistöre-

kisterissä oleva tieto saadaan niiden osalta paremmin vastaamaan vallitsevia olosuhteita. Kiinteistörekisterin tietosisällön luotettavuuden ja ajantasaisuuden parantamiseksi sekä rekisteröintimenettelyn tehostamiseksi ehdotetaan muutoksia myös oikeudesta entiseen tiealueeseen annettuun lakiin.

Ehdotetut lait on tarkoitettu tulemaan voimaan mahdollisimman pian sen jälkeen, kun ne on hyväksytty ja vahvistettu.

VALIOKUNNAN KANNANOTOT

Yleisperustelut

Hallituksen esityksen perusteluista ilmenevistä sivistä ja saadun selvityksen perusteella valio-

kunta pitää esitystä tarpeellisena ja tarkoituksenmukaisena. Valiokunta puoltaa hallituksen esitykseen sisältyvien lakiehdotusten hyväksymis-

tä jäljempänä esitettävien huomautuksien ja muutosehdotuksien.

Yksityiskohtaiset perustelut

2. Laki eräiden rasitteiden lakkaamisesta

3 §. Pykälän 1 momentin nojalla lakkaisivat kiinteistöjä varten maanmittaustoimituksissa ennen 1 päivää maaliskuuta 1977 perustetut karjanajoa ja pellavain liotuspaikkaa koskevat rasitteet olemassa voimassa kahden vuoden kuluttua lain voimaantulosta lukien. Näiden rasitteiden poistamisen jättämistä yksinomaan asianosaisten hakemuksesta toimitettavien kiinteistötoimitusten varaan ei esityksessä ole pidetty tarkoituksenmukaisena, koska tavoitteena on, että kiinteistörekisterissä oleva tieto vastaisi vallitsevia olosuhteita. Sen vuoksi esityksessä ehdotetaan, että sanotunlaiset rasitteet lakkautetaan lailla.

Pykälän 2 momentissa varataan kiinteistölle, jonka omistaja ehdotetun lain voimaantullessa käyttää karjanajorasitteessa tarkoitettua aluetta sen alkuperäiseen tai muuhun kulkemistarkoitukseen, mahdollisuus saada korvauksetta yksityisistä teistä annetun lain (358/1962) mukainen tieoikeus, mikäli sanotun lain 84 §:n mukaiset tien lakkauttamisen edellytykset eivät ole olemassa asianomaisessa tapauksessa. Tässä tapauksessa tieoikeutta koskevasta vaatimuksesta olisi ilmoitettava kirjallisesti maanmittaustoitomistolle neljän vuoden kuluessa lain voimaantulosta lukien. Valiokunta toteaa, että kyseiset, jäljelle jääneet vanhat rasitteet ovat ajan myötä käyneet tarpeettomiksi, ainakin alkuperäiseen tarkoitukseensa. Valiokunta pitää kuitenkin tärkeänä 2 momentissa esitettyä mahdollisuutta saada kiinteistölle yksityisistä teistä annetun lain mukainen tieoikeus, jos omistaja lain voimaantullessa käyttää karjanajorasitteessa tarkoitettua aluetta sen alkuperäiseen tai muuhun kulkemistarkoitukseen. Esityksestä poiketen valiokunta ehdottaa, että määräaika vaatimuksen esittämiseksi olisi viisi vuotta lain voimaantulosta, mikä vastaisi lain valmistelussakin kaavailtua määräaikaa.

4 §. Pykälän 1 momentissa varataan sellaisille, jotka katsovat etunsa sitä vaativan, mahdollisuus saada korvaus heille pellavain liotuspaikkaa tai karjanajoa koskevan rasitteen lakkaamisesta johtuvasta vahingosta ja haitasta. Jolleivät asianomaiset pääse sopimukseen korvauksesta, se tulisi määrättäväksi erityisessä kiinteistötoimituksessa, jonka suorittamista olisi pyydettyä neljän vuoden kuluessa lain voimaantulosta lukien maanmittaustoitomistolta. Viitaten 3 §:n kohdalla ehdotettuun muutokseen valiokunta ehdottaa, että määräaika olisi tältäkin osin viisi vuotta.

Valiokunta kiinnittää huomiota siihen, että ehdotetussa laissa asetettavat määräajat edellyttävät lain voimaantullessa tehokasta tiedottamista lain sisällöstä rasiteoikeuden haltijoille, jotta he voivat määräajassa esittää mahdolliset vaatimuksensa. Tiedottamisen tulisi erityisesti koskea niitä karjanajorasitteen lakkauttamiseen liittyviä oikeuksia, joita on kosketeltu edellä. Valiokunta edellyttääkin, että lain tullessa voimaan rasitteiden lakkauttamiseen liittyvistä määräaikoihin sidotuista oikeuksista tiedotetaan mahdollisimman tehokkaasti (*Valiokunnan lausumaehdotus*).

3. Laki oikeudesta entiseen tiealueeseen annetun lain 1 §:n muuttamisesta

1 §. Valiokunta toteaa, että kiinteistönmuodostamislain muutosten seurauksena voimassa olevan lain 3 momentti on teknisesti vanhentunut. Valiokunta ehdottaakin momenttia muutettavaksi siten, että momentin käsitteistö saatetaan ajan tasalle.

Päätösehdotus

Edellä esitetyn perusteella maa- ja metsätalousvaliokunta kunnioittavasti ehdottaa,

että 1. lakiehdotus hyväksytään muuttamattomana,

että 2. lakiehdotus hyväksytään muutoin hallituksen esityksen mukaisena

paitsi 3 ja 4 § muutettuina (Valiokunnan muutosehdotus 1),

että 3. lakiehdotus hyväksytään muutettuna (Valiokunnan muutosehdotus 2) ja

että hyväksytään yksi lausuma (Valiokunnan lausumaehdotus).

Valiokunnan muutosehdotus 1

3 §

(1 mom. kuten HE)

Kiinteistöllä, jonka omistaja tämän lain voimaan tullessa käyttää karjanajorasitteessa tarkoitettua aluetta sen alkuperäiseen tai muuhun kulkemistarkoitukseen, on oikeus saada yksityisistä teistä annetun lain (358/1962) mukainen

tieoikeus, jos sanotun lain 84 §:n mukaiset tien lakkauttamisen edellytykset eivät ole olemassa. Tieoikeutta koskevasta vaatimuksesta on ilmoitettava kirjallisesti maanmittaustoimistolle viiden vuoden kuluessa tämän lain voimaantulosta lukien.

4 §

Edellä 3 §:n 1 momentissa tarkoitetun rasitteen lakkaamisesta aiheutuvasta vahingosta ja haitasta voi rasitteeseen oikeutetun kiinteistön omistaja saada rasitteesta vapautuvan kiinteistön omistajalta korvauksen, jos hän ilmoittaa korvausvaatimuksestaan kirjallisesti maanmittaustoimistoon viiden vuoden kuluessa tämän lain voimaantulosta.

(2 ja 3 mom. kuten HE)

Valiokunnan muutosehdotus 2

3.

Laki

oikeudesta entiseen tiealueeseen annetun lain 1 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan oikeudesta entiseen tiealueeseen 21 päivänä toukokuuta 1954 annetun lain (245/1954) 1 §:n 3 momentti, sellaisena kuin se on laissa 773/1991, ja

lisätään (poist.) 1 §:ään, sellaisena kuin se on viimeksi mainitussa laissa ja laissa 149/1999, uusi 4 momentti, jolloin nykyinen 4 momentti siirtyy 5 momentiksi, seuraavasti:

1 §

Yleisistä teistä annetun lain mukaisessa yleistietoimituksessa todetaan kiinteistöön tai kunnan omistukseen siirtynyt tiealue ja sen pinta-ala sekä merkitään alue karttaan ja tarvittaessa maastoon. Kunnan omistukseen siirtyneet alueet muodostetaan, sen mukaan kuin on tarkoituksenmukaista, yhdeksi tai useammaksi kiinteistöksi tai liitetään kunnan ennestään omista-

maan kiinteistöön noudattaen soveltuvien osien, mitä kiinteistönmuodostamislaissa (554/1995) erillisen alueen kiinteistöksi muodostamisesta säädetään. Mikäli yleistietoimitusta ei ole vireillä, kiinteistörekisterin pitäjä antaa hakemusta määräyksen sellaiseen kiinteistötoimitukseen, jossa edellä tarkoitettu kiinteistönmuodostaminen suoritetaan. Ennen toimitusmääräyksen antamista on kuultava asianomaista kuntaa. (Uusi 3 mom.)

(4 mom. kuten HE)

Voimaantulosäännös
(Kuten HE)

Valiokunnan lausumaehdotus

Eduskunta edellyttää, että eräiden rasitteiden lakkaamisesta annettavan lain tullessa voimaan rasitteiden lakkauttamiseen liittyvistä määräaikoihin sidottuista oikeuksista tiedotetaan mahdollisimman tehokkaasti.

Helsingissä 10 päivänä maaliskuuta 2000

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

pj. Timo Kalli /kesk
jäsen. Hannu Aho /kesk
Nils-Anders Granvik /r
Pertti Hemmilä /kok
Matti Kangas /vas
Tapio Karjalainen /sd
Marja-Leena Kemppainen /skl
Katri Komi /kesk

Jari Koskinen /kok
Lauri Kähkönen /sd
Esa Lahtela /sd
Eero Lämsä /kesk
Pertti Mäki-Hakola /kok
Olli Nepponen /kok
Erkki Pulliainen /vihr
Unto Valpas /vas.

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Carl Selenius.